

Walk & talk

Kære underviser

Gå en tur med dine elever i Tove Ditlevsens barndoms fodspor! Lad jer inspirere og lad tankerne flyde ved de forskellige stop, hvor I kan læse forskelligt om bygninger, gader og baggårde, som betød noget helt særligt i Toves opvækst - barndomshjemmet i baghuset i Hedebygade, Enghaveparken som et fristed og ikke mindst Istedgade, den evigt vibrerende og spændende hovedpulsåre på Vesterbro.

Vi drager fordel af Teatret Zeppelins beliggenhed i den gamle historiske KFUM-bygning fra 1923 og foreslår, at I starter ruten herfra, når I forlader teatret med forestillingen i krop og hjerte. Følg ruten med de udvalgte stop eller udvælg dem, som passer jer. Lad jer forbinde med omgivelserne og mærk hvordan fortid og nutid smelter sammen, så børnene får mulighed for at spejle sig i både forskelle og ligheder med lille Toves barndom.

Til voksne findes der desuden en inspirerende podwalk, som er udviklet af DSU og tilgængelig på www.danskedigterruter.dk Podwalken udfolder Tove Ditlevsens forfatterskab – og fortæller i nedslag og flotte lydcollager om forfatterens barndom, ungdom og voksenliv på Vesterbro.

NORDEA
FONDEN

Om Tove

Tove Ditlevsen blev født 14. december 1917 på Vesterbro og blev døbt i Kristkirken ved Enghave Plads. Hendes fulde navn var Tove Irma Margit Ditlevsen. Toves storebror hed Edvin og var tre år ældre end Tove, hendes mor hed Kirstine Alfrida Mundus og var hjemmegående husmor og hendes far, Ditlev Nielsen var fyrbøder. Fyrbøderen er den person, der på en dampmaskine forsyner fyret med brændsel. Da Tove var syv år, blev hendes far arbejdsløs og fik aldrig siden fast arbejde. Toves forældre beslutter da, at hun som 14-årig efter endt skolegang ikke skal fortsætte i gymnasiet. Hun skal i være huset hos en familie, så hun kan lære at holde hus. Men Tove gør modstand, da hun inderst inde har en drøm om at være digter. Det lykkedes hende at få trykt sit første digt, da hun er 19 år.

Tove Ditlevsen fandt sin stemme, sin passion og blev en meget berømt digter og forfatter.

1. Teatret Zeppelin, Valdemarsgade 15

Teatret ligger i KFUM's charmerende lokaler fra 1923. KFUM er en kirkelig børne- og ungdomsbevægelse, der tilbyder aktiviteter for børn og unge.

Da KFUM opførte ejendommen, var Tove Ditlevsen 6 år gammel. Måske har Tove besøgt Vesterbro KFUM's aktiviteter, da hun var barn...

I 30 år har Teatret Zeppelin boet her på Valdemarsgade og året rundt spillet flotte teaterforestillinger for børn og deres voksne. Hvilke forestillinger har I set på Teatret Zeppelin?

2. Bager, Matthæusgade

På Toves tid lå der en bager i ejendommen Matthæusgade 6-10.

I kan kigge ned ad gaden, eller gå hen og se, hvor forandret gadebilledet er i dag. Toves Ditlevsens familie var som mange andre arbejderfamilier fattige, og Tove blev derfor tit sendt til bageren efter gammelt brød. Det var nemlig billigere end det friskbagte. Man kan kalde det datidens 'to good to go'. Det var en god måde at undgå madspild, men man kan godt forestille sig, at det måske ikke var en rar følelse at bede om gammelt brød hos bageren.

Nogle gange var pengene så små i familierne, at der ikke var råd til at betale for varerne hos bageren eller købmanden, så derfor fik man skrevet sine varer. Det betød, at man fik lov til at vente med at betale for varerne indtil den næste lønningdag.

4. Barndommens himmel, Hedebygade 30A, 4.sal th.

Tove voksede op i Hedebygade 30A i baghuset i en toværelses lejlighed på 4. sal på Vesterbro. Tove og hendes familie boede i Hedebygade i 22 år. Vesterbro var et typisk arbejderkvarter, hvor de fleste familier boede i små lejligheder. Hele familien sov i samme værelse, og der var toilet (som dengang hed lokum) i gården, som man delte med alle de andre beboere, der boede i baghuset. Forestil jer, at I kun har ét soveværelse, som hele familien skal dele. Hvordan mon det er?

Baggård. Hedebygade

En typisk baggård i 1920'erne. Baggården bestod af skure, lokum, vaskehus og snore med vasketøj. Børnene legede ofte i de mørke og trange baggårde. Der var brug for masser af fantasi til at finde på lege, for tit var der mange regler (fx var der opsat skilte med 'Boldspil forbudt'), og der var mange sure voksne, der ikke ville have larmende børn løbende omkring i baggården. Hvilke lege tror I, børnene mon fandt på?

BALLON-TYGGEGUMMI

I kiosken på hjørnet af Eskildsgade og Halmtorvet købte Tove og de andre børn ballontygggegummi, når de engang i mellem havde lidt penge.

Det var tygggegummi, som man kunne blæse store bobler med. Kender I ballontygggegummi?

Kan man stadig købe ballontygggegummi i dag?

6. Lille verden, Enghaveparken

Toves nærmeste fristed, fra hjemmet ad Enghavevej, forbi Vega (som på Toves tid hed Folkets Hus). Enghave Parken var på Toves tid et vildnis af kolonihaver, hvor folk kunne gro deres egne grønsager og spise søndagsfrokost.

Det var ikke altid rart at være barn på Tove Ditlevsens tid. Børn oplevede fulde voksne, nogle gange fik de tæsk eller skæld ud eller lussinger i skolen. Måske var Enghaveparken for Tove og hendes veninde et sted uden de voksne, der holdt øje eller lavede regler for dem.

Tænk over om I selv har et fristed, hvor I føler I kan være jer selv?

7. Istedgade, Barndommens gade

Istedgade var barndommens gade, som Tove har beskrevet som en liggende kvinde, hvor hovedet er ved Enghave Parken og benene strækker sig hele vejen ned ad Istedgade og ender ved Hovedbanegården.

Da Tove var lille, oplevede hun Istedgade som "varm og lys, festlig og spændende". Istedgade blev Toves og veninden Ruths legegade og faste opholdssted. Her kunne de nemlig opholde sig helt uden opsyn fra de voksne. Pigerne havde sjældent penge til at købe noget, og på et tidspunkt følte Tove sig presset til at stjæle et stykke chokolade fra et ismejeri. Men Tove følte en enorm skam over at stjæle, så det blev ikke noget, hun havde lyst til at gentage.

I kan kigge ned ad Dannebrogsgade eller gå til Dannebrogsgade nr. 38. På Toves tid lå der en biograf, Loppen, hvor Tove så sin første film. En børnebillet i Loppen kostede 35 øre! Filmen hun så ved sit første besøg hed Skibsdrengen.

Hvad tænker I om Toves barndomsliv? Hvordan er det forskelligt fra jeres liv?

8. Yderkanten af Toves barndomsverden

I krydset mellem Gasværksvej og Istedgade gik grænsen til Toves barndomsunivers. Hertil måtte hun og veninden gå. Så skulle de vende om. På Toves tid var området op til Hovedbanegården også dengang et meget livligt sted med larmende værtshuse, arbejdsløse folk, der hang på gaden og om aftenen fulde folk, så det var ikke et sted for børn. "Gasværksvej var skillelinjen mellem ordentlige folk og lastefulde", skriver Tove i sine erindringer.

Hvordan oplever I området? Har det forandret sig siden Toves tid?